

zaklenila, ki svet zaničuje. Dajte otroku, kar je njegovega, prosto, na podlagi prave državljanske moralnosti utemeljeno šolo! Stopimo na noge in se vprejmo proti vsemu, kar tajnostno deluje ter nam hoče naše najdražje imetje omajati, blagostanje in duševno imetje ljudstva. Kamor pade ta senca, tjekaj leže polnočna tema čez hribe in okna, na razvaline uničene sreče . . .“

Upamo, da je vsebina predstojecih vrst pametnim starišem dovolj umljiva, toraj se zdi nam odveč, o tem vprašanju obširneje razpravljati. Spoznanje in lastni razsodek morata pritrditi: Resnica je.

Vojska med Rusi in Japonci.

Poveljnik ruske posadke v Port Arturju naznanil je svojemu caru, da so Japonci v dnevih od 26. do 29. julija s suhega Port Artur na celi vrsti napadali. Število sovražnika ceni na 70 tisoč mož. Pervé sovražnikove naskoke so Rusi srečno odbili in padlo je baje pri teh napadih 10 tisoč Japoncev. (Nekatera poročila celo trdijo, da je v imenovanih dneh našlo smrt 15 tisoč Japoncev, kar pa ni popolnoma verjetno). Z velikim naporom so se slednjič Japonci vendar-le polastili važne točke, takozvanega „Volčjega hriba.“ Rusi so se jim morali umakniti in so sedaj v trdnjavi popolnoma zaprti. Japonci neprestano bombardirajo ruske utrdbe in tudi mesto. Težke kroglice in šrapneli neprenehoma letijo iz velikanskih topov v mesto in posadka ima vedno dovolj posla z gašenjem ognja, katerega provzročujejo japonske granate in šrapneli.

Japonci trajno pomnoževajo svojo armado pred Port Arturjem in mikado (japonski cesar) je baje strogo zapovedal svojim poveljnikom, da se morajo te trdnjave na vsak način polastiti, naj stane, kar hoče. Celó od severne armade maršira baje velik del (2 diviziji) na jug pred Port Artur, da ga tem preje premagajo. Rusi so si zaradi te važne trdnjave v velikih skrbeh in pravi se, da je celo poveljnik posadke sam že obupal in si vsled tega življenje vzela. Pred Port Arturjem imajo vsled najnovejših poročil sedaj Japonci blizo 100 tisoč mož, 400 topov ali kانونov in 50 možnarjev in tej sili se bodejo Rusi pač težko dolgo upirali.

Ruske bojne ladje so nedavno poskusile uiti iz pristanišča pred Port Arturjem, a na širokem morju so jih japonske ladje napadle ter na vse vetre razškropile; nekaj jih je ušlo nazaj pred Port Artur, druge pa so iskale zavetja v neutralnih pristaniščih. V tem boju je našel smrt ruski admiral Witt-höft, na kojega mesto je stopil knez Uch-tom-sky. Portaturško pristanišče namreč za ruske ladje ni več dovolj varno, ker Japonci že tudi s suhega nanje streljajo. Kaj radi bi se Rusi pa tudi združili s vladiwostoško eskadro, kar pa se jim sedaj še ni posrečilo.

General Kuropatkin zbira svojo glavno armado pri Liaojangu, kjer se misli Japoncem v bran postaviti. Tamkaj imajo Rusi nakupičenega obilno živeža

in streljiva in bodo to mesto seveda do skrajnosti branili, da ne pride ta zaloga — glavni pogoj njihovega obstanka — sovražniku v roke. Vsaj tako dolgo se mislijo v tem utrjenem mestu vzdržati, dokler jim ne pride po sibirski železnici z domovine zdatnejša pomoč, da se zamorejo sovražnemu prodiranju krepeke upreti in v odločilno bitko spustiti.

Ta vojska je zopet svetu razkrila, kakšna korupcija vlada na Ruskem, posebno v ruski vojni itendanturi. Mnogo najviših vojaških dostojanstvenikov goljufuje državo kar le more. V sporazumljenju z feranti vojaških potrebščin slepari in poneverja, da je groza. Uradniki društva rudečega križa so skoraj sami goljufi, ki hočejo vojsko izkoristiti za svoj žep ter čez noč obogateti. Verhovni ruski poveljnik, general Kuropatkin je se baje carju sam v nekem pis-mo pritožil čez ta poneverjanja in goljufije, ki so baje nesla od početka vojske dosedaj tem predrznim in nesramnim sleparjem okrogih 45 milijonov rubljev. Car je baje vojnega ministra na to poročilo precepšteno oštel in vskliknil: „Vsi me goljufajo!“ Protitolikey množici goljufov si car ne ve gomagati; preveč je pobit in potrt vsled neugodnih poročil, ki mu neprestano dohajajo iz bojišča; v višjih uradniških in častniških krogih pa čisto prostodušno pravijo: „Čemur pa je vojska, ako nimamo od nje nobenega dobička?“ Lepa tovaršija je to, kaj ne?!

Tudi vladiwostošča eskadra je odplula iz svojega pristanišča, toda pri otoku Tiušima naletela je na japonske bojne ladje. Začela se je huda pomorska bitka, v kateri so zopet bili Rusi premagani. Izgubili so več ladij, mnogo oficirjev in na stotine možtva.

Spodnje-štajerske novice.

Odbita prošnja. Nj. Veličanstvo presvitli cesarja prošnjo dr. Brumen-a za milost oprostitve kazni 14 dnevne zapora odklonil in mora toraj imenovan obsojenec to kazen popolnič odslužiti.

Čuden pankert se je poklotil pred štirinajstim dnevi v Kamniku na Kranjskem. Krstili so ga na ime „Slovenski Štajerc“; z ozirom na njegove roditelje, botre in dojnico (amo) pa se glasi njegovo popolno ime: „rimski, slovenski-kranjski Štajerc.“ Taka dolga imena se pa težko izgovarjajo, posebno pa se jih pri večkratni rabi človek razizogiblje, toraj ga bomo mi, dokler bode usoda temu revčeku pripustila v tej dolini solz hirati, na kratko „kranjski pankert“ imenovali. Kakor se ničvredna ženska potukne v kak skrit tuj kraj da se iznebi sadu svojega razuzdanega in pregrešnega življenja, v ravno takih okolščinah je tudi ta pankert luč sveta zagledal, ako ne spada med tiste vrste živalij, ki svoje mladiče slepe povržejo. Dojnica tega pankerta je nam dobro znana oseba in z ozirom na njeno vsled preobilno zavžitega alkohola (žganja) hudo omajano zdravstveno stanje lahko brez pomisleka trdimo, da bode dojenček kaj slabo vspeval in bržkone v kratkem svoje mlado življenje končal, posebno

ker imajo v njegovem rojstnem kraju toliko borovičke (Sirk), da jo celo daleč na okoli po svetu razpošiljajo. Ta okolščina pa je za dojnico jako zapeljiva in nevarna — neposredno tudi za dojenčka. — Jako sumljiva je gledé njegovega zdravja tudi okolščina, da je njegovo rojstvo bilo pred časom, kajti spočet je bil še le baje pred kratkim — na političnem romanju v Brezje. Pregovor pravi: Grehi starišev se kaznujejo nad otroci in nad otrok otroci — in ta se bode tudi na tem pankertu uresničil. **Vesolja boš malo užival na sveti, ker dnevi življenja ti kratki so šteti.** Zvesti naši naročniki in somišljeniki, vsakdo izmed Vas ve, kaj mu je storiti, ako mu pride ta nebodigatreba v roke ali v hišo. Nazaj se pravi francoski: *retour!*

Svarilo pred sleparji. Po raznih krajih na Spodnještajerskem se potepajo sleparji, ki se izdajejo za kupce sadja ali kupce hmelja, nekateri pa za pooblaščenca ali agente večjih eksportnih tvrdk. Kmetje, vodite toraj pozorni in previdni!

Nesreča gredé iz sejma. Dne 5. t. m. peljal je Janaz Veršič, veleposestnik in krčmar v Spodnjem Velovleku, občina Pacinje, z deskami težko obložen voz iz ptujskega Ožbaltovega sejma proti domu. V Liscarjih se je voz tako nesrečno prevrgel, da je Veršič prišel pod njega in je vsled težkih notranjih poškodb na licu mesta mrtev obležal. Na vozu je zraven Veršiča sedela kovačeva žena iz Spodnjega Velovleka, Marija Sever, ki je ob tej priliki tudi bila močno poškodovana. Veršič, kateremu je šele pred 14 dnevi žena Liza Veršič umrla, zapusti dvoje otrok (deklici) starih 4 in 12 let.

Pri kopanju — smrt našlo je letos že dokaj mnogo. Resničen je pregovor, da najboljši preplavalci pride slednjič ubiti, najspretnejši plavalci pa utone. Prevelika zanesljivost in lastne telesne moči je že mnogo korajžnih ljudi popeljala in pogubila. — Nedavno se je v Dravi pri Kopanju (pod Mariborom) pri kopanju vtopil 12 letni mlajši Eferl, viničarski sin iz Leitersberga. Njegov brata Karol in Jožek sta bila priči njegove smrti. — V nedeljo dne 7. t. m. šel se je v Dravo kopal Lembacha kopat 14 letni Vincenc Serneč, mizararskega mojstra z enakim imenom. Voda ga zanesla v globočino, kjer je takoj utonil. — Žalostna stvar je v obeh slučajih nepopisna. Naj bi služile te nesreče vsaj drugim v svarilo!

Pes, ki ima 4 tisoč kron letne penzije. Mislili bodete, zakaj to ne postavimo med „zunanje noče“, ker to bode vendar najbrž zadevalo kakega svetoglavega Angleža ali Amerikanca. Pa temu ni tako. — stvar je čisto spodnještajerska. Gospej H. v Hočah pri Mariboru zgubil se je že nekaj star kužek, kateremu je bilo ime „Cinci.“ V vseh občinah mariborskega okraja dala je gospa po plakatih (plakatih) opisati zunajnost svojega nepozabljivega ljubčeka ter občinstvu naznaniti, da dobi tisti, ki ga dobro plačilo, ki ji begunca na njen dom pripelje. Kakor se pravi, povpraševali so celo žandarji „Cinci“-ju. Ta psiček pa ima tudi imenitno zgo-

dovino. Bil je nekdam last neke bogate gospe, ki je v svoji oporoki (testamentu) določila 4 tisoč kron letne plače tistemu, ki bode po njeni smrti za „Cinci“-ja skrbel. Obitelj ki je tega „penzionista“ v oskrbo prevzela, je sedaj v kopališču Reichenhall, in ker tam ne trpijo čveteronogih gostov, čeravno bi bil kak „penzionist“ med njimi, ga je dala začasno na letovišče gospej H. v Hočah, ki je stara znanka obitelji. Ko je „Cinci“ zginil, je vse ostrmelo, kar v Hočah leze ino gre. K sreči so našli 4. t. m. „Cinci“-ja v št. Jurju ob Pesnici. Mož, ki je psa na njegov dom pripeljal, dobil je od gospodinje tega penzionista 140 kron plačila. — Resnična pasja dogodba v pasjih dneh.

V skrbeh so si klerikalni kolovodje zaradi verskega gibanja, ki se je pokazalo v novjšem času. „Laž Dom“ ali „Fihpos“ toži o odpadku od katoliške cerkve; resnično ima tudi vzrok k temu. Mi na to le odgovorimo: Naj bi bili vsi duhovniki taki, kakoršnega nam v današnji številki opisuje dopisnik iz št. Lovrenca, potem bi bilo pa vse drugače; ne bilo bi slišati klicov „proč od Rima“, pa tudi ne klicov „proč od Gradca“, „svoji k svojim“ itd., ravnali bi se po geslu našega presvitlega cesarja: „S združenimi močmi!“ Tako je in ne drugače.

Proti leskovškemu konzumu vložila se je kazenska ovadba, ker so upravitelji tega društva prodali pivne sodčke (Bierfässer), ki niso bili last društva, temuč so slišali neki pivarni. Akoravno baje vsa fara tarna zaradi neprimerne odkladanja ovsu in drugih poljskih pridelkov, vendar tamkaj še ne more biti tako slabo, ker si je g. nadučitelj priskrbel lepo novo kočijo še pred, ko je nova šola dogotovljena.

Vlak je povozil dne 10. t. m. na železnični progi blizu Brežic posestnika Jožefa Cvetko iz Gaberj. Kolesa so ga tako razmesarila, da ga po nesreči ni bilo moči več spoznati.

Krava usmrtila je 10. t. m. 70 letnega prevžitkarja Martina Pinterič-a iz Bizeljskega. Gnal jo je v Brežce na sejem, a ni je mogel prodati. Na potu domov se je zgodila omenjena nesreča.

Strela ubila je 10. t. m. pod Merzlico blizu Hrastnika premožnega kmeta Svinšek-a in ob enem tudi enega vola, ki je bil ondi na paši.

Vrla moža, zidarja Karol Bukš in Miha Curaja, ki sta 18. aprila t. l. pri nekem požaru v Podčetrtku iz plamena rešila dvoje otrok in sicer v nevarščini lastnega življenja, prejela sta od ces. kr. štajerskega namestništva postavno darilo po 52 kron.

Stariši, pazite na otroke! Strašansko se množijo slučajji, da s žvepljenkami se igrajoči otroci zatrosijo ogenj, ki napravi čestokrat neznansko škodo. — Nedavno pogorela viničarija Janeza Osojnika v Janživru pri Vurbergu; zažgali so otroci. — Dne 8. t. m. so pogorela poslopja Franca Rajšp in njegovega soseda v Podvincih; zažgali so otroci, itd., itd.

V Dravi utonil je 20 letni Franc Kaiser, sin ptujskega podžupana. Šel se je s svojim prijateljem dne 8. t. m. v deročo Dravo v Karčovini kopat, pa

je našel pri tem prerano smrt. Žalost obupanih starišev je nepopisna pa tudi umljiva.

Deželnozbornske volitve se bližajo in toraj našim somišljenikom nujno svetujemo, da si priredijo po vseh krajih volilne shode, na katerih se bodo o bodočih volitvah pogovorili ter se medsebojno navduševali k složnemu in energičnemu postopanju. Volitev se bode vršila tajno, nikomur toraj ni treba se ozirati na kakšna razmerja odvisnosti, ker nikdo ne bode izvedel, kogar je eden ali drugi volilec volil. Kandidate bomo Vam pravočasno naznanili. Opozarjamo, da je nasprotna stranka kot kandidata nastavila dr. M. Ploja, o katerem smo Vam že dostikaj sporočili, posebno pa smo njegove „zasluge“ primerno označili. Volilci, bodite previdni!

Vlada je prepovedala izvoz krme, kakor so n. pr. seno, suha detelja, slama, pleve, otrobi, koruza, oves, bob, lupine, krompir itd., ker se boji, da bi ji vsled izvoza manjkalo za vojaške potrebe.

Požari. Dne 3. t. m. pogorelo je hišno in gospodarsko poslopje vdovljene posestnice Treze Majer v Spodnjem Gašteraju (okraj št. Lenart v Slov. gor.) Posestnica, hlapec in dekla so si komaj življenje rešili, ker so že spali, ko je začelo goret. Zgorelo je posestnici tudi troje krav in devet svinj ter sploh vsa premičnina. — Istega dne pogorela je hiša posestnika Jožefa Levart v Kotu, okraj Konjice. — 5. t. m. zgorel je kozolec Antona Rössnerja v Braslovčah. Zažgal je nek deček, ki se je ondi s žvepljenkami igral. — Ravno tega dne zgorela so poslopja zakonskih Pflégarič v Drsteljih, okraj Ptuj. Ogenj se je tako naglo razširil, da ni bilo na rešitev misliti in je toraj vse do tal pogorelo.

Koroške novice.

Utonil je dne 27. m. m. v Krki pri Mostiču 56 letni sedlarski mojster Valentin Pogačnik, doma iz Ovic na Kranjskem. V krčmi „Neuhof“ je mož nekaj pregloboko v glaž pogledal in je potem na potu proti domu zaspal, kjer ga je več ljudi videlo. Ko ga le predolgo časa ni bilo domu, šla ga je žena iskat, a našla je na mestu, kjer je popred mož počival, samo njegov klobuk in napol izpraznjeno žganjično flašo. Žena je to naznanila žandarjem, ki so nato šli Pogačnik-a iskat in so ga tudi našli — toda v Krki utopljenega. Mogoče, da je šel prstovoljno v smrt, ker je večkrat govoril o samomoru.

Na Karavankah ponesrečil je neki neznan, okoli 35 let star mož, katerega je našla ubitega stara ženska, ki je v planinah zdravilna zelišča nabirala in korenine kopala. Mrlič je imel na sebi gosposka oblačila, a prtljaje se nobene ni našlo pri njemu, ker jo je najbrž vsled deževja močno narasli potok Zeleznica odplavil. Najdenega mrliča so spravili v Spodnji Ljubelj ter ondi pokopali. — Nekaj dni potem se je ravno na istem mestu ubila una ženska, ki je tamkaj omenjenega ponesrečenca našla.

Cigani so se pred nedavnim priklatili v Pli-

berk, kamor jih že dolgo let ni bilo. Ondotna žandarmerija gre takim potepuhom namreč hudo na kapo in toraj rujave klateže ni mikalo se ž njo seznaniti. Toda ta ciganska tolpa je vendar hotela enkrat tudi prijazni Pliberk obiskati, pa pozorni žandarmerijski stražmešter g. Drobež jo je „pri delu“ zasačil, prijel ter sodnji izročil. Nekaj ciganov pa je ušlo proti Slovenjgradu.

Samomor starca. 70 letni nastanovnik (ofar) Avguštin Happe se je 30. p. m. v svoji sobi v Lipi z britvijo prerezal goltanec in nato še s kuhinjskim nožem vrat prebodel. Happe je bil hud šnopsar. Dva dni pred smrtjo je v pijanosti natolkel svojo gospodinjjo, da mu je ušla, kar ga je tako razkačilo, da si je raje življenje končal.

Strašanski požar uničil je tri četrtine lepega trga Šmohor v Zilski dolini. Ogenj je nastal v ponedeljek dne 8. avgusta ob 5. uri popoldne v poštnem poslopju. Gorelo je celo noč in še drugi dan. Na pogorišče so prihitele požarne brambe od blizu in daleč, a kljub njihovem požrtvovalnemu naporu zgorelo je nad 100 poslopij, t. j. skoraj tri četrtine vsega trga. Zgorela je tudi cerkev, okrajno glavarstvo s vsemi listinami i. t. d. Človeških žrtev sicer ni obžalovati, a zgorelo je mnogo živine. — Vrlo so se pri gašenju obnašali vojaki 17. pešpolka, ki so ravno sedaj tamkaj na vojaških vajah.

Smrt v valovih Drave našel je 7. t. m. 16. letni sin Anton posestnika Tomaža Schmied, p. d. „Cek“ v Pesji vasi, ko se je šel v isto kopat. Tovariši, ki so bili navzoči, ga niso zamogli rešiti. Truplo ponesrečenca se našli ne daleč pod unim mestom, kjer je utonil. — Istega dne je jahal 14 letni Franc Pečnik domačega konja k Dravi, da bi ga ondi opral. Ker je hladna voda konju ugajala, se je celi vanjo vlegel in tako je tudi deček v vodo prišel. Revček pa plavati ni znal in je toraj utonil. Utopljenca, ki je bil najstarejši sin posestnika p. d. „Trapp“ v Reki blizo št. Jakoba v Rožni dolini, kljub skrboemu iskanju še dosedaj niso našli.

Dopisi.

Od sv. Jurija pod Tabrom se nam piše: „V 11. številki je Gospodarjev sinček, po domače „Fihpos“ imenovan, prinesel lažnjivi odstavek, ki je skovan po navadnem klerikalnem kopitu. Kakor je to že njegova navada, poskuša tudi s tem člankom smešiti čitatelje naprednih časnikov. Med drugim pravi: Ora plava visoko v zraku in vidi, da pri nekem mlinu sedijo ljudje, ki „Rodoljuba“ prebirajo ter se krohočejo. Zatoraj, ti slepi orel si slabo videl, ali pa si popolnoma slep; pri omenjenemu mlinu že eno leto ne berejo „Rodoljuba“, ampak „Štajerca.“ — Ne zamerim Fihposovemu uredniku, temuč lažnjivemu dopisniku, ki je ta članek skoval ter ga lahkovernemu uredniku doposlal. Nadalje skuša smešiti ta smrkavi dopisnik našo požarno brambo kot nepotrebno društvo. Celo veseli bi bili, ko bi pri sv. Jurju ne imeli kekega bolj nepotrebne družstva kot je naša požarna